

پیش‌بینی تصمیم‌گیری پرخطر بر اساس سبک‌های تصمیم‌گیری و سرخختی روان‌شناختی در دانشجویان دختر و پسر

رسول حمیدی چولابی^۱، ایرج صالحی^۲

چکیده

هدف از این پژوهش پیش‌بینی تصمیم‌گیری پرخطر بر اساس سبک‌های تصمیم‌گیری و سرخختی روان‌شناختی در دانشجویان دختر و پسر بود. پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری آن کلیه دانشجویان مؤسسه آموزش عالی احرار رشت در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ بودند که ۲۸۷ نفر از آن‌ها با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. نتایج این مطالعه بیانگر این بود که سرخختی روان‌شناختی با سبک‌های تصمیم‌گیری در دانشجویان دختر و پسر رابطه معنادار دارد. همچنین سرخختی روان‌شناختی با تصمیم‌گیری پرخطر در دانشجویان دختر رابطه معنی‌دار نداشت؛ اما رابطه تمام مؤلفه‌های سرخختی روان‌شناختی با تصمیم‌گیری پرخطر در دانشجویان پسر معنادار بود. تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که سبک‌های تصمیم‌گیری دانشجویان دختر و مبارزه‌جویی دانشجویان پسر تغییرات مربوط به تصمیم‌گیری پرخطر را به صورت معناداری پیش‌بینی می‌کند. این مطالعه نشان داد که توجه به متغیرهای سرخختی روان‌شناختی و سبک‌های تصمیم‌گیری در دانشجویان جهت پیشگیری از تصمیم‌گیری‌های پرخطر و بهبود تصمیم‌گیری‌های آن‌ها بیش از پیش باید مورد توجه دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: تصمیم‌گیری پرخطر، دانشجویان، سرخختی روان‌شناختی، سبک‌های تصمیم‌گیری

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، موسسه آموزش عالی احرار رشت، ایران rasoolhamidi.official@gmail.com

^۲ استادیار موسسه آموزش عالی احرار رشت، ایران. (نویسنده مسئول) irajsalehi76@gmail.com

مقدمه

تصمیم‌گیری مسئله دائمی زندگی انسان بوده است و می‌توان زندگی را برابر تصمیم‌گیری دانست (اقدسی نیا، ۱۳۹۷). به بیان دیگر تصمیم‌گیری مجموعه‌ای از عملکردهای پیچیده و کل‌گرایانه بهمنظور برگزیدن یک راه حل از میان دو یا چند گزینه در یک رفتار پیشگیرانه در جهت رسیدن به یک هدف خاص با کمترین خطر ممکن است (اعتباریان، خیرمند و صادقی، ۱۳۹۳) که با سرعت زیادی رخداده و بسیاری از بخش‌های نئوکرتکس مغز را درگیر می‌کند (مک میلان، کلارک، گاناواردا، رانت و گروسمن، ۲۰۱۲). تصمیم‌گیری پرخطر، گونه ویژه‌ای از تصمیم‌گیری است که می‌تواند پاداش و همچنین پیامدهای منفی به همراه داشته باشد (واقف، بافنه و سلطانی، ۱۳۹۸). درواقع تصمیم‌گیری پرخطر به عملکردهایی اطلاق می‌شود که بالقوه به طور همزمان هم درجاتی از آسیب یا ضرر و هم احتمال دستیابی به طیف گسترده‌ای از فواید جسمی، اجتماعی، روانی و معنوی را دارا هستند (نجاتی، علی‌پور، بداقی و آقازیارتی، ۱۳۹۶). در این نوع تصمیم‌گیری فرد در کوتاه‌مدت با نتایج مثبت ولی در بلندمدت با نتایج منفی روبرو می‌گردد که قربانی کردن هدف بلندمدت در برابر لذت آنی مشخصه اختلال نامیدن این نوع رفتار است (نجاتی، ۱۳۹۲). تصمیم‌گیری مخاطره‌آمیز یک مسئله جدی در زندگی افراد است و بسیاری از علوم و دانش‌ها هر یک به طور مستقل و یا با یک نگاه میان‌رشته‌ای به آن پرداخته‌اند (زارع و عزیزی، ۱۳۹۷). تصمیم‌گیری مخاطره‌آمیز عامل کلیدی بسیاری از اختلال‌های روان‌پزشکی مانند اختلال شخصیت مرزی است (پولادی، باقری و عسکری زاده، ۱۳۹۹) و در خصوص درک و پیش‌بینی رفتارهای پرخطر از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است (نجاتی، علی‌پور و شریفی، ۱۳۹۵). از جمله سازه‌هایی که قادر به پیش‌بینی تصمیم‌گیری پرخطر است، سبک تصمیم‌گیری است (اکبری و زارع، ۱۳۹۱؛ صفاری نیا و اکبری، ۱۳۹۱). سبک تصمیم‌گیری سرمشق آموخته‌شده‌ای است که افراد در زمان تصمیم‌گیری به صورت مکرر از آن استفاده می‌کنند و با سبک شخصیت (کهره‌زائی و شهسوار زهی ناروئی، ۲۰۱۵؛ بایرام و آیدمیر، ۲۰۱۷) ارتباط دارد (اسکات و بروس، ۱۹۹۵؛ اقدسی نیا، ۱۳۹۷). هرچند که سبک تصمیم‌گیری افراد در طول زندگی یکسان نیست و تغییر می‌کند (امینی، آقایوسفی، زارع، هاشمی و جلالی، ۱۳۹۸). در طی سال‌های اخیر، تحقیقات زیادی در رشتهدان و حوزه‌های گوناگون، درباره سبک‌های تصمیم‌گیری انجام گرفته که منتهی به دسته‌بندی‌های متنوعی در رابطه با انواع سبک‌ها و مدل‌های تصمیم‌گیری توسط صاحب‌نظران گردیده است (کشاورزی، فتحی آذر، میر نسب، بدری گرگری، ۱۳۹۶)؛ هر یک از الگوهای طبقه‌بندی سبک‌های تصمیم‌گیری با توجه به اینکه کدام دسته از عوامل فردی، محیطی و سازمانی در زمان رویارویی شدن با شرایط تصمیم‌گیری اثرگذارند، با یکدیگر تفاوت دارند (سلیمی، سلطان حسینی و میرصفیان، ۱۳۹۸). اسکات و بروس (۱۹۹۵) پنج سبک (تصمیم‌گیری عقلانی، شهودی، اجتنابی، آنی و وابستگی) را بیان نمودند و معتقدند که این پنج سبک تحت تأثیر ویژگی‌های شخصیتی و درونی افراد است که به عنوان الگو در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است. مطالعات نشان داده است که سبک‌های تصمیم‌گیری وابسته و اجتنابی قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده رفتارهای پرخطر هستند (بایولار و باچیکووا، ۲۰۱۸). همچنین نتایج حاصل از پژوهش‌ها نشان داده است که تصمیم‌گیری پرخطر با سبک تصمیم‌گیری شهودی رابطه مثبت و با سبک تصمیم‌گیری منطقی رابطه معکوس دارد (باربر، ۲۰۰۵؛ اکبری و زارع، ۱۳۹۱).

انگیزش و هیجان نقش مهمی را در تصمیم‌گیری افراد ایفا می‌کنند (زارع و همکاران، ۱۳۹۸). سرخستی روان‌شناختی یکی از سازه‌های مهم شخصیت برای فهم انگیزش، هیجان و رفتار است (شیخ اسماعیلی، حاتمیان، کرمی، لرستانی و مروتی، ۱۳۹۹). سرخستی روان‌شناختی توانایی درک درست از موقعیت بیرونی و استعداد تصمیم‌گیری مطلوب در مورد خویش است (ملازاده، کافی و صالحی، ۱۳۹۰) و با سبک‌های تصمیم‌گیری (زنده و مرادی، ۱۳۹۸) و تصمیم‌گیری پرخطر (رهبریان، صالحی، غریب دوست و محمودی، ۱۳۹۹) ارتباط دارد. سرخستی روان‌شناختی شامل سه ویژگی تعهد^۴، کنترل^۵ و چالش^۶ (مبارزه‌جویی) است که همه آن‌ها، در سطوح مختلف در همه افراد وجود دارد. این ویژگی‌های شخصیتی در مقابل حوادث فشارزا و سخت زندگی به عنوان منبعی از مقاومت و سپری محافظه عمل می‌کنند و تصمیم‌گیری فرد را در شرایط مختلف منطقی‌تر و عقلایی‌تر خواهند نمود (کوباسا و مدی، ۱۹۹۹). بارتون، اید، هیستاد، جوکوی، لابرگ و جانسن^۷ (۲۰۱۵) تحقیقی را در مورد ۲۱۴ نفر از سربازان ارتش آمریکا که از جنگ افغانستان به کشورشان بازگشته‌اند

¹. McMillan, Clark, Gunawardena, Ryant & Grossman

². Bayram & Aydemir

³. Scott & Bruce

⁴. commitment

⁵. control

⁶. challenge

⁷. Bartone, Eid, Hystad, Jocoy, Laberg & Johnsen

انجام دادند و نشان دادند که سرخختی روان‌شناختی پایین با افزایش خطر سوء‌صرف الکل (بلافاصله پس از بازگشت) همراه است. پژوهش شیخ حمود، باکار، ماهر و سیف محمد الرجیبی^۱ (۲۰۱۹) نیز نشان داد که سرخختی روان‌شناختی بر تصمیمات فرد در زندگی تأثیر مثبت می‌گذارد.

امروزه بررسی شیوه تصمیم‌گیری و تصمیم‌گیری پرخطر نه تنها به عنوان عامل درمانی؛ بلکه به عنوان ابزار غربالگری برای ارائه خدمات پیشگیری و آموزشی تمرکز بسیاری از پژوهش‌ها را به خود اختصاص داده است (نجاتی و همکاران، ۱۳۹۶)؛ لذا اهمیت و ضرورت این پژوهش را می‌توان از چند جهت بشمرد. در درجه نخست مطابق با بررسی‌های پژوهشگر تاکنون مطالعه‌ای منسجم که به بررسی ارتباط سرخختی روان‌شناختی با سبک‌های تصمیم‌گیری و تصمیم‌گیری پرخطر در دانشجویان انجام‌شده و در فضای علمی منتشر شده باشد یافته نگردید. در درجه دوم بررسی پیشینه پژوهش بیانگر آن است که محدود مطالعات انجام‌یافته به صورت غیرمرتبط و بر روی جوامع آماری دیگر بوده و یا دارای محدودیت‌های چندی هستند. به طور مثال در بیشتر مطالعات داخلی در خصوص اندازه‌گیری رفتار مخاطره‌آمیز از ابزار پرسشنامه استفاده شده است؛ اما از آن‌جاکه بر اساس نظریه داماسیو بسیاری از سازوکارهای تصمیم‌گیری آگاهانه نیست، ابزار پرسشنامه که نیازمند دانش آگاهانه فرد از رفتار خود است، در واقع سوابق رفتار مخاطره‌جویانه افراد را می‌سنجد و شاخص دقیقی برای ارزیابی رفتار مخاطره‌آمیز نمی‌باشد (نجاتی، ۱۳۹۲). در این پژوهش جهت سنجش تصمیم‌گیری پرخطر از ابزار عینی استفاده گردیده است. همچنین مطالعات اندکی در خصوص بررسی ارتباط بین سرخختی روان‌شناختی با تصمیم‌گیری پرخطر صورت پذیرفته است؛ اما نتایج مطالعاتی که تاکنون انجام‌شده است متناقض است که ارزیابی‌های زیادتری را ضروری می‌سازد. در نهایت اینکه بررسی رفتارهای پرخطر به منظور تدوین برنامه‌های پیشگیرانه و با توجه به شیوع بالای آن در بین دانشجویان و هزینه‌های بالای تغییرات رفتاری در سطح فردی و اجتماعی، ضروری است (کاظمینی و مدرس، ۱۳۹۲) و می‌توان بیان نمود که با بررسی امکان پیش‌بینی تصمیم‌گیری پرخطر بر اساس متغیرهای سرخختی روان‌شناختی و سبک‌های تصمیم‌گیری در دانشجویان، نقش این متغیرها را در پیشینه پژوهش پرنگ‌تر نموده و توجه پژوهشگران این حوزه را به متغیرهای مورد بررسی جلب نمود و زمینه کاربری روی این متغیرها را فراهم ساخت؛ لذا با توجه با مطالب ذکر شده، این پژوهش با هدف تعیین سهم و میزان سرخختی روان‌شناختی و سبک‌های تصمیم‌گیری در تبیین میزان تصمیم‌گیری پرخطر در دانشجویان دختر و پسر انجام شد تا به سوال‌های زیر پاسخ دهد.

- ۱- آیا بین سرخختی روان‌شناختی و مؤلفه‌های آن با تصمیم‌گیری پرخطر و مؤلفه‌های آن در دانشجویان دختر و پسر رابطه وجود دارد؟
- ۲- آیا بین سبک‌های تصمیم‌گیری با تصمیم‌گیری پرخطر و مؤلفه‌های آن در دانشجویان دختر و پسر رابطه وجود دارد؟
- ۳- سهم متغیرهای سبک‌های تصمیم‌گیری و سرخختی روان‌شناختی، در پیش‌بینی تصمیم‌گیری پرخطر را در دانشجویان دختر و پسر چقدر است؟

روش‌شناسی

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دختر و پسر مؤسسه آموزش عالی احرار رشت در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ بودند (۱۱۳۱ نفر) که بر اساس جدول کرجی - مورگان تعداد ۲۸۷ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس و با درنظر گرفتن نسبت جمعیت دختر و پسر انتخاب شدند. از این تعداد ۱۳۸ نفر دانشجو دختر و ۱۴۹ نفر دانشجو پسر بودند. ملاک ورود به پژوهش شامل داشتن سلامت جسمی و توانایی کار با سیستم رایانه‌ای، عدم وجود مشکلات و بیماری‌های تأثیرگذار بر توانایی‌های شناختی و رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش و همچنین ملاک خروج عدم همکاری کامل بود.

ابزار پژوهش

مقیاس سرخختی کوباسا^۲ (Mcقياس دیدگاه‌های شخصی^۳)

این مقیاس ۵۰ سؤالی جهت سنجش سرخختی روان‌شناختی به کار می‌رود و بهوسیله کوباسا، مدلی و بارتون ساخته شده است (روشن نژاد، بیان فر و طالع پسند، ۱۳۹۸). نمره‌گذاری پرسشنامه سرخختی روان‌شناختی کوباسا (۱۹۸۸) بر اساس طیف لیکرت ۴ درجه‌ای از اصلاً صحیح نیست = ۰ تا کاملاً صحیح است = ۳ و نمره‌گذاری سؤال‌های ۲۱ الی ۶ و ۵۰ الی ۲۸ به صورت معکوس است (بناء‌طهرانی و نعمت طاوosi، ۱۳۹۹). دامنه نمره‌گذاری این پرسشنامه بین صفر تا ۱۵۰ است. این آزمون دارای خرده آزمون‌های چالش ۱۷ سؤال شامل عبارت‌های: ۱۲-۹-۶-۲-۱۵-۱۸-۲۱-۲۴-۲۷-۳۰-۳۳-۳۶-۳۷-۴۰-۴۳-۴۶-۴۹، تعهد ۱۶ سؤال شامل عبارت‌های: ۱۱-۸-۱-۲۵-۲۲-۱۹-۱۶-۱۳-۱۰-۷-۵-۴-۳ و کنترل ۱۷ سؤال شامل عبارت‌های: ۱۴-۱۷-۲۰-۲۳-۲۶-۲۹-۳۲-۳۸-۳۹-۴۱-۴۴-۴۷-۵۰

¹. Sheikh Hammoud, Bakkar, Maher & Saif Mohammed Al Rujaiibi

². Hardiness scale

³. Personal View Scale (PVS)

۴۸-۴۵-۳۱-۳۴-۳۵-۴۲-۴۸ است (ملکزاده، ۱۳۷۹). روایی سازه مقیاس سرسختی روان‌شناختی کوباسا در جامعه ایرانی ۰/۵۳ و پایایی آن با استفاده از ضریب الگای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۴ و برای مؤلفه‌های آن، یعنی کنترل، تعهد و مبارزه‌جویی به ترتیب برابر با ۰/۶۸ و ۰/۷۵ ۰/۶۶ گزارش شد (روشن نژاد و همکاران، ۱۳۹۸). آلفای کرونباخ در این پژوهش برای کل مقیاس سرسختی ۰/۸۱ و برای مؤلفه‌های کنترل، تعهد و مبارزه‌جویی به ترتیب برابر ۰/۶۴ و ۰/۷۴ ۰/۶۰ محاسبه شد.

پرسشنامه سبك تصميم‌گيري عمومي اسكات و بروس

این پرسشنامه توسط اسکات و بروس (۱۹۹۵) برای ارزیابی سبک‌های تصمیم‌گیری تدوین شد. از نظر اسکات و بروس به‌طور کلی پنج سبک تصمیم‌گیری وجود دارد که عبارت‌اند از: عقلایی، آنی، اجتنابی، وابستگی و شهودی. پرسشنامه دارای ۲۵ سؤال و ۵ بعد بوده و هر سؤال بر اساس مقیاس ۵ ارزشی لیکرت از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق درجه‌بندی گردیده است (رحمان پور، اسدزاده، سعدی پور و فرخی، ۱۳۹۷). در ایران روایی و پایایی این پرسشنامه در دانشجویان ایرانی توسط زارع و شبانی (۱۳۹۰) مورد بررسی قرار گرفته است که در نتیجه آن، پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۵ و با استفاده از آزمون مجدد ۰/۶۸ محاسبه گردید (رحمان پور و همکاران، ۱۳۹۷). در مطالعه‌ای که در ایران انجام شده است روایی محتوایی این ابزار به روش روایی محتوایی و توسط ۱۲ نفر از صاحب‌نظران موضوعی و روش‌شناسی تأیید شد (آهنچیان و عصاررودی، ۱۳۹۴). در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ برای کل این پرسشنامه ۰/۶۷ محاسبه شد.

آزمون خطرپذیری بادکنكى بارت

این آزمون اولین بار در سال ۲۰۰۲ میلادی توسط پرفسور لجه‌وز، رید، کهler، ریچاردز، رامسی و همکاران در دپارتمان روان‌شناختی دانشگاه مریلند ایالات متحده آمریکا طراحی و معرفی گردید. در این آزمون میزان خطرپذیری افراد در شرایط حقیقی بررسی می‌شود. در این پژوهش از نسخه فارسی این آزمون تهیه شده به‌وسیله دکتر اختیاری و همکاران (۱۳۸۱) استفاده شده است. در آزمون بارت روی صفحه نمایش رایانه تصویر یک بادکنكی آبی‌رنگ نشان داده می‌شود که فرد با فشاردادن دکمه‌ای در زیر آن می‌تواند این بادکنك را باد نماید. در صفحه نمایش دو صندوق یکی به نام سود کنونی و یکی به عنوان کل سود وجود دارد. با هر بار بادشدن بادکنك مقداری پول که در این پژوهش ۵۰ تومان است، به صندوق سود موقت واریز می‌شود. فرد می‌تواند به‌جای بادکرن بیشتر بادکنك دکمه برداشت را فشار دهد. در این زمان مقداری پول که از بادکرن بادکنك به‌دست‌آمده بود به صندوق کل سود وارد می‌شود (تعداد کل بادکنكها ۳۰ عدد است). با هر بار بادکرن بادکنك پول صندوق سود کنونی افزایش می‌باید و اگر بادکنك بترکد کل پول این صندوق از بین می‌رود. فرد با هر مرتبه بادکرن بادکنك هر چند می‌تواند هر مبلغی را به صندوق سود کنونی اضافه کند؛ اما کل پول این صندوق را نیز به خطر می‌اندازد؛ زیرا بادکنكها در نقطه‌ای نامشخص می‌ترکند و این موضوع تصمیم‌گیری در شرایط عدم قطعیت را امکان‌پذیر می‌کند. باید توجه داشت که فرد با تصمیم‌گیری پر خطر تمایل دارد با نادیده‌گرفتن خطر ترکیدن بادکنك، برای به‌دست‌آوردن پول بیشتر هر بادکنك را به میزان بیشتری باد کند. شاخص‌هایی که برای این آزمون سنجیده می‌شوند شامل پاداش (مقدار کل پول برده شده به تومان)، تلاش موفق (تعداد بادکنك‌هایی که پول آن‌ها قبل از ترکیدن به صندوق کل سود منتقل شده‌اند)، حداقل خطرپذیری (حداقل تعداد دفعه‌های بادکرن یک بادکنك)، حداقل خطرپذیری (حداکثر تعداد دفعه‌های بادکرن یک بادکنك) نمره تنظیم‌شده (میانگین دفعه‌های بادکنك‌هایی است که نترکیده‌اند) که نمره اصلی آزمون و شاخص خطرپذیری آزمودنی است و نمره تنظیم‌شده (میانگین دفعه‌های بادکرن کل بادکنك‌ها) است (اختیاری و همکاران، ۱۳۸۱). از آنجایی که این آزمون به نحوی است که فرد در شرایط واقعی تصمیم‌گیری قرار می‌گیرد؛ مانند پرسشنامه، اجزاء آزمون وابسته به فرهنگ نیست و مبنای عصب‌شناختی نیز دارد در نتیجه ذکر روایی و پایایی مقاله‌های خارجی در این مورد قابل استناد است (نجاتی و همکاران، ۱۳۹۵). آلفای کرونباخ این آزمون در مطالعات مختلف ۰/۸۰ ذکر شده است (هوبکو و میهل، ۲۰۰۶).

شيوه اجرا

روش انجام مطالعه به این صورت بود که پس از تصویب پروپوزال و تعیین ابزارها از طریق پیشنه پژوهشگر در گام نخست به منظور اخذ اطلاعات مربوط به تعداد و نسبت دانشجویان دختر و پسر در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ و هماهنگی جهت اجرای پژوهش، به آموزش مؤسسه آموزش عالی احرار رشت مراجعه نمود. در قدم بعد در بازه زمانی اردیبهشت تا مردادماه سال ۱۴۰۰ با توجه به معیارهای ورود و خروج و با استفاده از بخش سامانه آموزش الکترونیکی وبسایت مؤسسه آموزش عالی احرار رشت، وارد کلاس‌های مجازی دانشجویان شده و پس از توضیح هدف تحقیق و اطمینان‌بخشی به آزمودنی‌ها در خصوص حفظ اطلاعات شخصی آزمودنی‌ها و بی‌نام بودن این اطلاعات، از آن‌ها خواسته شد که به دو پرسشنامه الکترونیکی پاسخ داده و در انتهای در یک آزمون که به صورت رایانه‌ای اجرا خواهد شرکت نمایند. در ابتدای پرسشنامه‌ها توضیحات لازم در خصوص نحوه پاسخ‌گویی به صورت کتبی ارائه

گردیده بود. پس از دریافت پرسشنامه‌ها به آزمودنی‌ها گفته شد که با کسب امتیاز بیشتر در یک آزمون رایانه‌ای، شانس خود را برای برنده شدن در قرعه‌کشی افزایش خواهند داد. پس از توضیح درخصوص شیوه اجرای این آزمون به صورت ویدئویی برای هر آزمودنی و در ادامه حضوری فعال در روند پاسخ‌دهی جهت جلوگیری از پاسخ‌های اتفاقی توسط آزمودنی‌ها، اطلاعات مربوطه جمع‌آوری شد.

یافته‌ها

از کل پاسخگویان (۲۸۷ نفر) جنسیت تعداد ۱۳۸ نفر یعنی ۴۸/۰۸ درصد "زن" با میانگین سن ۲۳/۲۹ و انحراف معیار ۶/۱۱۸ و تعداد ۱۴۹ نفر یعنی ۵۱/۹۲ درصد "مرد" با میانگین سن ۲۴/۵۸۴ و انحراف معیار ۳/۴۹۱ بودند. از کل دانشجویان "زن" (۱۳۸ نفر)، مقطع تحصیلی ۳ نفر معادل ۲/۲ درصد "کاردانی"، ۱۰۰ نفر معادل ۷۲/۵ درصد "کارشناسی" و ۳۵ نفر معادل ۲۵/۴ درصد "کارشناسی ارشد" بوده است. همچنین از کل دانشجویان "مرد" (۱۴۹ نفر)، مقطع تحصیلی ۴ نفر معادل ۲/۷ درصد "کاردانی"، ۱۰۳ نفر معادل ۶۹/۱ درصد "کارشناسی" و ۴۲ نفر معادل ۲۸/۲ درصد "کارشناسی ارشد" بوده است.

جدول ۱. ماتریس همبستگی تصمیم‌گیری پرخطر و مولفه‌های آن و سرخختی روان‌شناختی و مولفه‌های آن

باتوجه به مندرجات جدول ۱، در دانشجویان پسر، متغیر "تعهد" با متغیر تلاش موفق ($P=0/005$) همبستگی مثبت و با متغیرهای نمره تنظیم شده ($P=0/005$) و نمره تنظیم نشده ($P=0/028$) همبستگی منفی و متغیر "چالش" با متغیرهای پاداش ($P=0/003$)، نمره تنظیم شده ($P=0/001$)، نمره تنظیم نشده ($P=0/003$) و حداقل تعداد دفعات (۱) ($P=0/0001$) همبستگی مثبت و با متغیر تلاش موفق ($P=0/005$) همبستگی منفی دارد. از سویی دیگر متغیر "کنترل" با متغیرهای پاداش ($P=0/013$)، نمره تنظیم شده ($P=0/006$) و نمره تنظیم نشده ($P=0/027$) همبستگی منفی دارد.

نام متغیر	تعهد	دخ	تعهد	تر	چالش	کنترل	پاداش	تلاش موفق	نمود تنظیم شده	نمود تنظیم نشده	حداکثر	حداقل
		-	-	-	-	-	-	-	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۶۰۳**	۰/۱۳۴	تر	چالش
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۴۱۹**	۰/۱۰۸	تر	کنترل
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۷۹۶**	۰/۸۳۲**	تر	سرخستی
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۸۳۹**	۰/۵۴۷**	تر	کلی
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۲۵	۰/۰۸۳	تر	پاداش
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۴۸	۰/۰۴۰*	تر	تلاش
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۵۵	۰/۱۱۷	تر	موفق
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۹۵	۰/۰۳	تر	نموده
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۲۵	۰/۰۳۷	تر	شناخت
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۰۶	۰/۱۱	تر	نموده ت
پسر	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۰۶	۰/۰۸۸	تر	نموده ن
تعداد	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۰۶	۰/۰۴۷	تر	حداکثر
تعداد	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۰۶	۰/۰۲۷**	تر	حداقل
تعداد	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۰۶	۰/۰۲۳	تر	حداقل
تعداد	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۰۶	۰/۰۱۱	تر	تعداد
تعداد	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۰۶	۰/۰۱۸*	تر	تعداد
تعداد	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۰۰۶	۰/۰۰۹	تر	حداکثر

*P<0.05 **P<0.01

جدول ۲. ماتریس همبستگی تصمیم‌گیری پرخطر و مولفه‌های آن و سبک‌های تصمیم‌گیری

طبق یافته‌های جدول ۲، در دانشجویان دختر، رابطه میان متغیر "سبک آنی" با متغیرهای پاداش ($P=0.0001$)، نمره تنظیم شده ($P=0.0001$)، نمره تنظیم نشده ($P=0.0001$)، حداکثر تعداد دفعات ($P=0.0001$) و حداقل تعداد دفعات ($P=0.0001$) منفی و با تلاش موفق ($P=0.0001$) مثبت و رابطه میان متغیر "سبک وابسته" با متغیر حداقل تعداد دفعات ($P=0.0001$) منفی شده است. از سویی دیگر رابطه میان متغیر "سبک شهودی" با متغیر حداقل تعداد دفعات ($P=0.019$) منفی و متغیر "سبک‌های تصمیم‌گیری کلی" با متغیرهای پاداش ($P=0.0001$)، نمره تنظیم شده ($P=0.0001$)، نمره تنظیم نشده ($P=0.0001$)، حداکثر تعداد دفعات ($P=0.0002$)

* $P < .05$ ** $P < .01$

P_1) و حداقل تعداد دفعات ($1 / 000$) همیستگی منفی دارد.

در مورد دانشجویان پسر، همبستگی بین متغیر "سبک احتجابی" با متغیرهای تلاش موفق ($P = 0.006$) منفی و با حداقل تعداد دفعات ($P = 0.003$) مثبت و رابطه میان متغیر "سبک آنی" با متغیر حداقل تعداد دفعات ($P = 0.001$) مثبت بود. از سویی دیگر همبستگی میان متغیر "سبک واپسته" با متغیرهای پاداش ($P = 0.005$) و حداقل تعداد دفعات ($P = 0.011$) مثبت و همبستگی میان متغیر "سبک شهودی" با متغیر حداقل تعداد دفعات ($P = 0.0001$) منفی و همبستگی میان متغیر سبک عقلانی با متغیرهای پاداش ($P = 0.017$) و حداقل تعداد دفعات ($P = 0.0001$) منفی و با تلاش موفق ($P = 0.048$) مثبت و متغیر "سبکهای تصمیم‌گیری" با متغیر حداقل تعداد دفعات ($P = 0.048$) همبستگی مثبت دارد.

جدول ۳. خلاصه الگوی پیش بینی شاخص خطرپذیری بر اساس متغیرهای سرسختی روان‌شناختی و سبک‌های تصمیم‌گیری

F	خطای معیار برآورده شده	ضریب تعیین تعداد شده	ضریب تعیین چندگانه	همبستگی چندگانه	جنسیت	الگو
۹/۸۰۴**	۱۰/۷۱۲۱۸	۰/۱۱۴	۰/۱۲۷	۰/۳۵۶	دختر	۱
۰/۶۲۱	۱۵/۴۴۱۰۶	-۰/۰۰۵	۰/۰۰۸	۰/۰۹۲	پسر	

*P<0/05 **P<0/01

طبق نتایج جدول ۳، متغیرهای سرسختی روان‌شناختی و سبک‌های تصمیم‌گیری قادر به پیش بینی ۱۱/۴ درصد از واریانس خطرپذیری دانشجویان دختر هستند ($P=0/0001$).

جدول ۴. ضرایب رگرسیون پیش بینی شاخص خطرپذیری بر اساس متغیرهای سرسختی روان‌شناختی و سبک‌های تصمیم‌گیری

t	ضرایب تأثیر استاندارد نشده			متغیر وابسته	جنسیت
	β	خطای معیار	B		
۵/۵۹۱	-	۱۳/۳۷۴	۷۴/۷۷۷	مقدار ثابت سرسختی روان‌شناختی سبک‌های تصمیم‌گیری	دختر
-۱/۹۲۱	-۰/۱۶۶	۰/۰۷	-۰/۱۳۵		
-۴/۴۱۸	-۰/۳۸۳**	۰/۱۱۵	-۰/۵۰۹		
۱/۵۷۸	-	۱۸/۲۶۸	۲۸/۸۳۵	مقدار ثابت سرسختی روان‌شناختی سبک‌های تصمیم‌گیری	پسر
-۰/۷۴۶	-۰/۰۶۶	۰/۱۰۹	-۰/۰۸۱		
۰/۵۰۴	۰/۰۴۵	۰/۱۵۳	۰/۰۷۷		

*P<0/05 **P<0/01

نتایج جدول ۴ رابطه منفی خطرپذیری را با سبک‌های تصمیم‌گیری ($P=0/0001$) در دانشجویان دختر نشان می‌دهد.

جدول ۵. خلاصه پیش بینی شاخص خطرپذیری بر اساس مولفه‌های سرسختی روان‌شناختی

F	خطای معیار برآورده شده	ضریب تعیین تعداد شده	ضریب تعیین چندگانه	همبستگی چندگانه	جنسیت	الگو
۰/۴۳۱	۱۱/۴۵۱۲۸	-۰/۰۱۳	۰/۰۱	۰/۰۹۸	دختر	۱
۸/۹۶۷**	۱۴/۲۹۰۶۵	۰/۱۳۹	۰/۱۵۶	۰/۳۹۶	پسر	

*P<0/05 **P<0/01

طبق نتایج جدول ۵، مولفه‌های تعهد، چالش و کنترل قادر به پیش بینی ۱۳/۹ درصد از واریانس خطرپذیری دانشجویان پسر هستند ($P=0/0001$).

جدول ۶. ضرایب رگرسیون پیش بینی شاخص خطرپذیری بر اساس مولفه‌های سرسختی روان‌شناختی

t	تأثیر	ضرایب تأثیر استاندارد نشده			متغیر وابسته	جنسیت
		β	خطای معیار	B		
۲/۴۰۳	مقدار ثابت تعهد چالش کنترل	-	۸/۱۸۵	۱۹/۶۷۱	دخ	تر
۰/۳۳۲		۰/۰۴۴	۰/۲۷۴	۰/۰۹۱		
۰/۷۱۶		۰/۰۷۷	۰/۱۹۴	۰/۱۳۹		
۰/۸۵۴		۰/۱	۰/۲۷۸	۰/۲۳۷		

۳/۲۱۴	-	۹/۷۸۲	۳۱/۴۳۷	مقدار ثابت
-۱/۴۶۹	-۰/۱۸۱	۰/۳۲۲	-۰/۴۷۳	تعهد
۴/۱۰۴	۰/۳۱۶**	۰/۲۱۶	۰/۸۸۸	چالش
-۰/۹۵۴	-۰/۱۱۷	۰/۳۶	-۰/۳۴۴	پسر کنترل

*P<0.05 **P<0.01

نتایج جدول ۶ رابطه مثبت خطرپذیری را با مؤلفه چالش (P=0.0001) در دانشجویان پسر نشان می‌دهد.

جدول ۷. خلاصه پیش‌بینی شاخص خطرپذیری بر اساس مؤلفه‌های سبک‌های تصمیم‌گیری

F	خطای معیار برآورده شده	ضریب تعیین تعديل برآورده شده	ضریب تعیین	همبستگی چندگانه	الگو
۸/۵۵۳**	۱/۰۷۵۵۰	.	۰/۲۱۶	۰/۲۴۵	دختر
۰/۲۷۶	۱/۳۲۹۳۹	۵	۰/۰۰۹	۰/۰۴۳	پسر

*P<0.05 **P<0.01

طبق نتایج جدول ۷، مؤلفه‌های سبک اجتنابی، سبک آنی، سبک وابسته، سبک شهودی و سبک عقلانی قادر به پیش‌بینی ۲۱/۶ درصد از واریانس خطرپذیری دانشجویان دختر هستند (P=0.0001).

جدول ۸. ضرایب رگرسیون پیش‌بینی شاخص خطرپذیری بر اساس مؤلفه‌های سبک‌های تصمیم‌گیری

t	تأثیر	ضرایب استاندارد نشده	معیار		جنسيت	متغير وابسته
			β	B		
۴/۷۲۹	-	۱۰/۰۹۱	۴۷/۷۲۳	مقدار ثابت		
۰/۱۱۳	۰/۰۱۱	۰/۳۰۴	۰/۰۳۴	اجتنابی		
-۵/۹۱۲	-۰/۴۷۷**	۰/۲۴۸	-۱/۴۶۷	آنی	دخ	
-۰/۰۷۲	-۰/۰۰۷	۰/۲۹۸	-۰/۰۲۱	وابسته	تر	
۱/۰۰۷	۰/۰۸۴	۰/۴۳۷	۰/۴۴	شهودی		
-۲/۲۲۹	-۰/۱۸۷*	۰/۳۷۱	-۰/۸۲۸	عقلانی		
۲/۲۲	-	۱۲/۸۶۷	۲۸/۵۶۳	مقدار ثابت		
۱/۲	۰/۱۲۷	۰/۳۶۷	۰/۴۴	اجتنابی		
-۰/۹۵۱	-۰/۰۸۲	۰/۳۶	-۰/۳۴۸	آنی		
-۰/۱۱۵	-۰/۰۱۱	۰/۳۹	-۰/۰۴۵	وابسته	پسر	
۱/۴۷۶	۰/۱۵۴	۰/۳۸۷	۰/۵۷۲	شهودی		
-۱/۲۰۳	-۰/۱۳۸	۰/۵۸۶	-۰/۷۰۵	عقلانی		

*P<0.05 **P<0.01

نتایج جدول ۸ رابطه منفی تصمیم‌گیری پرخطر را با مؤلفه‌های سبک تصمیم‌گیری آنی (P=0.0001) و سبک تصمیم‌گیری عقلانی (P=0.02) نشان می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که هر سه مؤلفه سرخستی روان‌شناختی با شاخص تصمیم‌گیری پرخطر در دانشجویان پسر رابطه معنی‌داری داشتند که دو مؤلفه تعهد و کنترل با شاخص خطرپذیری دارای رابطه معکوس بودند، در حالی که مؤلفه چالش رابطه مثبت با شاخص خطرپذیری داشت. این نتایج را می‌توان همسو با پژوهش صورت‌گرفته توسط رهبریان و همکاران (۱۳۹۹) دانست با این تفاوت که در پژوهش آن‌ها رابطه سازه سرخستی و مؤلفه چالش نیز با تصمیم‌گیری پرخطر منفی و معنی‌دار بود. در تبیین ارتباط منفی بین متغیر تعهد با تصمیم‌گیری پرخطر در دانشجویان پسر می‌توان گفت که این ویژگی نوعی احساس اساسی هدف‌دار بودن و انسجام در تصمیم‌گیری است. افراد متعهد نسبت به نتیجه تصمیمات خود احساس مسئولیت می‌کنند و با تصمیم‌گیری منطقی شرایط را مدیریت می‌کنند. وجود ارتباط معکوس دو متغیر کنترل و شاخص تصمیم‌گیری پرخطر نیز کاملاً منطقی است؛ زیرا که افرادی که کنترل بیشتری را بر زندگی خود دارند از شرایط پیچیده و مبهم دوری می‌کنند و از طرفی شاید بتوان رابطه مثبت دو متغیر چالش و نمره تنظیم شده این‌گونه تبیین کرد که افراد دارای ویژگی مبارزه‌جویی، انعطاف‌پذیری شناختی و تحمل ابهام بالایی دارند که به آن‌ها این امکان را می‌دهد که راحت‌تر با رویدادهای استرس‌زا سازگار شوند (کوباسا و مدبی، ۱۹۹۹). وجود این ویژگی‌ها در افراد مبارزه‌جو باعث می‌شود که از شرایط ابهام استقبال کنند و خطرات آن را بپذیرند.

نتیجه دیگر پژوهش حاضر رابطه معنی‌دار سبک‌های تصمیم‌گیری کلی با شاخص خطرپذیری در دانشجویان دختر بود. این یافته هم‌راستا با پژوهش‌های اکبری و زارع (۱۳۹۱)، صفاری نیا و اکبری (۱۳۹۱) و بایولار و باچیکووا (۲۰۱۸) بود. در تبیین این نتیجه می‌توان چنین بیان کرد که با توجه به ارتباط مثبت بین سبک تصمیم‌گیری آنی با تلاش موفق که همان تعداد بادکنک‌هایی است که نترکیده‌اند و ارتباط منفی بین سبک تصمیم‌گیری مذکور با نمره تنظیم شده، افرادی که دارای سبک تصمیم‌گیری آنی هستند در تکالیفی که نتیجه آن برایشان مبهم است و شاید کمی بی‌اهمیت نیز باشد، ترجیح می‌دهند بی‌درنگ تصمیم‌گرفته و تصمیمی را تنها جهت رفع تکلیف و یا فرار از ابهام اتخاذ نمایند. رفع تکلیف در آزمون خطرپذیری بادکنکی با کمترین میزان بادکردن هر بادکنک انجام می‌شد. در واقع تنها وجود رابطه منفی بین سبک تصمیم‌گیری آنی با نمره تنظیم شده، به معنی ارتباط معکوس تصمیم‌گیری پرخطر با سبک تصمیم‌گیری آنی در دختران دانشجو نمی‌باشد.

همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که سبک‌های تصمیم‌گیری در دانشجویان دختر و مؤلفه‌ی چالش سازه‌ی سرخستی روان‌شناختی در دانشجویان پسر به صورت معنی‌داری در واریانس نمرات تصمیم‌گیری پرخطر سهم دارند. در تبیین یافته‌های فوق شاید بتوان گفت که تصمیم‌گیری پرخطر در دانشجویان دختر ریشه در ویژگی‌های ثابت رفتاری مانند تیپ شخصیت آن‌ها دارد، در حالی که در دانشجویان پسر خواستن تجربه‌های تازه‌تر و پر چالش عامل مهم‌تری برای تصمیم‌گیری و رفتارهای پرخطر می‌باشد.

پژوهش حاضر دارای محدودیت‌های متعددی است که باید اذعان کرد. ابتدا، این پژوهش از نوع مطالعه همبستگی بود و نتایج حاصله روابط بین متغیرها را نشان می‌دهد و نشان‌دهنده رابطه علت و معلولی بین متغیرها نیست. محدودیت دوم این پژوهش مربوط به شیوه جمع‌آوری نمونه‌ها در این پژوهش بود که به شیوه در دسترس بود؛ بنابراین در تعیین‌پذیری نتایج این پژوهش به کل دانشجویان ایران باید جانب احتیاط را رعایت نمود. بعلاوه علی‌رغم اینکه یکی از ابزارهای این پژوهش (آزمون رایانه‌ای خطرپذیری بادکنکی)، پرسشنامه باید کامل کرده باشند. پیشنهاد می‌گردد که در پژوهش‌های آینده با طراحی پژوهش‌های آزمایشی، رابطه علی بین تصمیم‌گیری پرخطر با سبک‌های تصمیم‌گیری و سرخستی روان‌شناختی بررسی شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که نمونه‌ها به صورت تصادفی انتخاب شوند. در ضمن پیشنهاد می‌شود که از پرسشنامه‌ای با سوالات کوتاه‌تر استفاده شود یا نقش میانجی‌گر عوامل دیگری مانند شخصیت افراد و فرهنگ، در رابطه بین خطرپذیری با سبک‌های تصمیم‌گیری و سرخستی روان‌شناختی مدنظر قرار گیرد.

سپاسگزاری

از مسئولان آموزش مؤسسه آموزش عالی احرار رشت و همچنین از کلیه دانشجویانی که در انجام این پژوهش یاری رسانده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود. مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد نویسنده اول در رشته روان‌شناسی عمومی است.

منابع

- اختیاری، ح؛ جنتی، ع؛ و مقیمی، ا و بهزادی، آ. (۱۳۸۱). معرفی نسخه فارسی آزمون خطرپذیری بادکنکی: ابزاری رفتارسنج برای بررسی تمایلات مخاطره جویی. *تازه‌های علوم شناختی*، ۴(۱۶)، ۲۰-۱۰.
- اعتباریان، ا؛ خیرمند، م و صادقی، آ. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین هوش هیجانی و سبک‌های تصمیم‌گیری مدیران کارخانه پلی اکریل اصفهان. *فصلنامه مدیریت توسعه و تحول*، ۳۰-۱۹.

- اقدسی نیا، ز. (۱۳۹۷). بررسی رابطه سبک های تصمیم‌گیری باذهن آگاهی، سرسختی روان‌شناختی و سیستم های مغزی رفتاری در بین دانشجویان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه پیام نور استان آذربایجان شرقی.
- اکبری، م و زارع، ح. (۱۳۹۱). پیش‌بینی رفتارهای مخاطره آمیز در نوجوانان و ارتباط آن با هیجان طلبی و سبک های تصمیم‌گیری. پژوهش در سلامت روان‌شناختی، ۶(۱)، ۶۵-۵۷.
- اکبری، م و زارع، ح. (۱۳۹۱). پیش‌بینی رفتارهای مخاطره آمیز در نوجوانان و ارتباط آن با هیجان طلبی و سبک های تصمیم‌گیری. پژوهش در سلامت روان‌شناختی، ۶(۱)، ۶۵-۵۷.
- آهنچیان، م.، و عصارروodi، ع. (۱۳۹۴). ارتباط سبک تصمیم‌گیری و یادگیری خودراهبر در دانشجویان هوشبری. علوم مراقبتی نظامی، ۱۲(مسلسل ۳)، ۳۲-۲۴.
- بناء‌طهرانی، ز. و نعمت طاووسی، م. (۱۳۹۷). رابطه بین سرسختی و سبک های مقابله: نقش واسطه ای حرمت خود. روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، ۱۶(۶۳)، ۲۶۲-۲۵۱.
- پولادی، ف.، و باقری، م.، و عسکری زاده، ق. (۱۳۹۹). تاثیر tDCS روی OFC نیمکره راست در عملکرد اجرایی تصمیم‌گیری پرخطر و ریسک پذیری. عصب روانشناسی، ۶(۱) (پیاپی ۲۰)، ۶۲-۴۷.
- رحمان پور، ن؛ اسدزاده، ح؛ سعدی پور، ا و فرخی، ن. (۱۳۹۷). تدوین بسته‌ی آموزشی خودفرمانی و تعیین اثر بخشی آن بر انگیزش درونی، انگیزش بیرونی و بی انگیزگی دانش آموزان دوره‌ی دوم متوسطه تهران. علوم تربیتی (مجله علوم تربیتی و روانشناسی)، ۶(سال ۲۵)، ۹۰-۷۱.
- روشن نژاد، ن؛ بیان فر، ف و طالع پسند، س. (۱۳۹۸). پیش‌بینی سازگاری زناشویی زوج‌های جوان بر مبنای ویژگی‌های شخصیتی، تمایزیافتگی خود و سرسختی. روان‌شناسی بالینی، ۱۱(۱) (پیاپی ۴۱)، ۱۰۶-۹۳.
- رهبریان، اعظم؛ صالحی، حامد؛ غریب دوست، مجید و محمودی، حسین. (۱۳۹۹). نقش نشخوار فکری و سرسختی روان‌شناختی در پیش‌بینی خطرپذیری دانش آموزان. فصلنامه سلامت روان کودک، ۲۲(۷)، ۴۰-۳۱.
- زارع، ح و عزیزی، ز. (۱۳۹۷). تاثیر القای هیجانات بر تصمیم‌گیری پرخطر و بازداری رفتاری. فصلنامه پژوهش‌های کاربردی روان‌شناختی، ۴(۹)، ۷۰-۵۵.
- زارع، ح؛ امینی، ف؛ آقایوسفی، ع؛ هاشمی، س و جلالی، ا. (۱۳۹۸). بررسی رابطه‌ی تنظیم هیجان و سبک‌های تصمیم‌گیری با توجه به نقش میانجی خودتمامی و بینش. دست آوردهای روان‌شناختی، ۱(۱)، ۳۸-۱۷.
- زندي، پ و مرادي، ج. (۱۳۹۸). پیش‌بینی سبک تصمیم‌گیری مدیران تربیت بدنی بر اساس سرسختی روان‌شناختی و راهبردهای مقابله‌ای. دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، ۲۰(۳) (پیاپی ۷۷)، ۱۰۰-۹۱.
- سلیمی، م؛ سلطان حسینی، م و میرصفیان، ح. (۱۳۹۸). بررسی سبک‌های عمومی تصمیم‌گیری مدیران ورزشی بر اساس مدل اسکات و بروس. مدیریت ورزشی (حرکت)، ۱۱(۲)، ۲۹۰-۲۷۳.
- شیخ اسماعیلی، د؛ حاتمیان، پ؛ کرمی، ج؛ لرستانی، ا و مروتی، ف. (۱۳۹۹). پیش‌بینی کیفیت خواب براساس سرسختی روان‌شناختی و شادکامی در سالمدان. روان‌شناسی پیری، ۶(۱)، ۳۸-۲۷.
- صفاری نیا، م و اکبری، م. (۱۳۹۱). پیش‌بینی رفتارهای مخاطره آمیز در نوجوانان و بررسی رابطه آن با منبع کنترل و سبک‌های تصمیم‌گیری. پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی، ۲(۶).
- کاظمینی، ت و مدرس غروی، م. (۱۳۹۲). رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و رفتارهای پرخطر در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، ۱۲(۱) (پی در پی ۴۸)، ۲۶-۱۵.
- کشاورزی، س؛ فتحی آذر، ا؛ میرنسب، م و بدري گرگري، ر. (۱۳۹۶). تاثیر آموزش آگاهی فراشناختی بر سبک‌های تصمیم‌گیری و تنظیم هیجان دانش آموزان دبیرستانی شهر تبریز. مجله روان‌شناسی شناختی، ۱(۵)، ۶۰-۵۱.
- ملازاده اسفنجانی، ر؛ کافی، س و صالحی، ا. (۱۳۹۰). مقایسه سرسختی روان‌شناختی و سبک‌های مقابله با فشار روانی در افراد معتاد و عادی. اعتیاد پژوهی، ۵(۱۷)، ۵۷-۴۱.
- ملک‌زاده نقصانی، پ. (۱۳۷۹). مقایسه سخت‌رویی دانشجویان رشته علوم انسانی، فنی مهندسی و علوم پایه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات.
- نجاتی، و؛ علی پور، ف؛ بداقی، ا و آقازیارتی، ع. (۱۳۹۶). ویژگی‌های روان‌سنجه آزمون خطرپذیری بادکنکی در جوانان ایرانی. فصلنامه روان‌شناسی کاربردی، ۱۲(۱)، ۱۳۶-۱۲۱.

نجاتی، و؛ علی پور، ف و شریفی، م. (۱۳۹۵). مقایسه خطرپذیری در دختران نوجوان مبتلا به نشانه‌های اضطراب، افسردگی، استرس و گروه سالم. دوماه نامه علمی - پژوهشی فیض. (۶)، ۲۰، ۵۷۳-۵۶۶.

نجاتی، وحید. (۱۳۹۲). ارتباط بین کارکردهای اجرایی مغز با تصمیم‌گیری پرخطر در دانشجویان. *تحقیقات علوم رفتاری*، (۱۱)، ۲۷۰-۲۷۸.

واقف، ل؛ بافنده قراملکی، ح و سلطانی مارگانی، ف. (۱۳۹۸). اثربخشی تحریک الکتریکی مستقیم فراجمجمه ای مغز بر زمان واکنش و تصمیم‌گیری پرخطر در افراد مبتلا به افسردگی. *عصب روانشناسی*، ۵(۳) (پیاپی ۱۸)، ۷۴-۵۷.

Barber, L. L. (2005). *Decision making styles associated with adolescent risk taking behavior* (Doctoral dissertation, The Ohio State University).

Bartone, P. T., Eid, J., Hystad, S. W., Jocoy, K., Laberg, J. C., & Johnsen, B. H. (2015). Psychological hardiness and avoidance coping are related to risky alcohol use in returning combat veterans. *Military behavioral health*, 3(4), 274-282.

Bavol'ár, J., & Bačíkova-Slešková, M. (2018). Do Decision-Making Styles Help Explain Health-Risk Behavior among University Students in Addition to Personality Factors?. *Studia Psychologica*, 60(2), 71-83.

Bayram, N., & Aydemir, M. (2017). Decision-making styles and personality traits. *International Journal of Recent Advances in Organizational Behaviour and Decision Sciences*, 3(1), 905-915.

Hammoud, M. S., Bakkar, B. S., Abu-Hilal, M. M., & Al Rujaibi, Y. S. M. (2019). Relationship between psychological hardiness and career decision-making self-efficacy among eleventh grade students in Sultanate of Oman. *International Journal of Psychology and Counselling*, 11(2), 6-14.

Khoshaba, D. M., & Maddi, S. R. (1999). Early experiences in hardiness development. *Consulting psychology Journal: practice and research*, 51(2), 106.

McMillan, C. T., Clark, R., Gunawardena, D., Ryant, N., & Grossman, M. (2012). fMRI evidence for strategic decision-making during resolution of pronoun reference. *Neuropsychologia*, 50(5), 674-687.

Narooi, Z. S., & Karazee, F. (2015). Investigating the relationship among personality traits, decision-making styles, and attitude to life (Zahedan branch of Islamic Azad University as case study in Iran). *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(6 S6), 311.

Scott, S. G., & Bruce, R. A. (1995). Decision-making style: The development and assessment of a new measure. *Educational and psychological measurement*, 55(5), 818-831.

Prediction of Risky Decision-Making Based on Decision-Making Styles and Psychological Hardiness in Male and Female Students

Rasool Hamidi Choolabi¹, Iraj Salehi²

Abstract

This study aimed to predict risky decision-making based on decision-making styles and psychological hardiness in both male and female students. The present study was a descriptive correlational study.

The population of this research was all the Ahrar Institute of Technology and Higher Education students in the second semester of the academic year 1399-1400 (2020-2021), of which 287 participants were selected by the available sampling method. This study showed that psychological hardiness significantly correlates with decision-making styles in male and female students. In addition, psychological hardiness did not have a significant relationship with risky decision-making in female students. However, the relationship between all components of psychological hardiness with risky decision-making in male students was significant. The regression analysis showed that the decision-making styles of female students and the challengingness of male students significantly predict the changes related to high-risk decision-making. This study showed that the variables of psychological hardiness and decision-making styles in students to prevent high-risk decisions and improve their decisions should be given more attention by educational systems.

Keywords: Risky Decision-Making, Students, Psychological Hardiness, Decision-Making Styles

¹MSc in General Psychology, Ahrar Institute of Technology and Higher Education, Rasht, Iran.
rasoolhamidi.official@gmail.com

² Department of Psychology, Ahrar Institute of Technology and Higher Education, Rasht, Iran. (Corresponding Author)
Irajsalehi76@Gmail.Com